

Иске Дөреш авыл жирлеге хакимияте каршындагы
балигъ булмаганнар эше буенча ижтимагый комиссия турында

I. Гомуми нигезлэмәләр

1.Балигъ булмаганнар эшләре буенча ижтимагый комиссия (алга таба – Комиссия) Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлегендә (алга таба – авыл жирлеге) балигъ булмаганнарның хокукларын яклау, аларның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасының коллегиаль органы булып тора.

2.Комиссия үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе законнары, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм норматив хокукий актлары, Тукай муниципаль районы жирле үзидарә органнарының хокукий актлары, шулай ук «Иске Дөреш авыл жирлеге хакимияте каршындагы балигъ булмаганнар эше буенча ижтимагый комиссия турында» әлеге нигезлэмәгә (алга таба – Нигезлэмә) таяна.

3.Комиссия эшчәнлеге законлылык, демократизм, балигъ булмаганнар белән гуманлы мөнәсәбәт, гаиләгә ярдәм һәм аның белән хезмәттәшлек итү, алынган мәгълүматның конфиденциальлеген саклап, балигъ булмаганнарга шәхси якын килү, вазыйфаи затларның һәм гражданның балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозган өчен жаваплылыгын тәмин итү принципларына нигезләнә.

4.Әлеге Нигезлэмәдә кулланыла торган төшенчәләр «Балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы нигезләре турында» 1999 елның 24 июнендәге 120-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакий үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» 2010 елның 14 октябрдәге 71-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән мәгънәләрдә кулланыла.

Әлеге нигезлэмә максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

балалар (балигъ булмаганнар) - 18 яшькә житмәгән затлар, эмансипацияләнгән балигъ булмаганнардан һәм 18 яшькә житкәнче никахлашкан затлардан тыш;

күзәтүсез бала – ата-ана яки башка законлы вәкилләр яисә вазыйфаи затлар тарафыннан тәрбия бирү, укыту һәм (яки) карап тәрбияләү бурычларын үтәмәү яки тиешенчә үтәмәү нәтижәсендә контрольдә булмаган балигъ булмаган бала;

караучысыз бала – яшәү урыны һәм (яки) тору урыны булмаган күзәтүсез бала;

социаль куркыныч хәлдәге балигъ булмаган бала – күзәтүсезлек яки караучысызлык сәбәпле гомеренә яки сәламәтлегенә куркыныч янаган хәлдә булган яисә тәрбия бирүгә яки карап тәрбияләүгә карата таләпләргә туры килмәгән, яисә хокук бозган яки жәмгыятькә каршы гамәлләр кылган зат;

социаль куркыныч хәлдәге гаилә – социаль куркыныч хәлдәгә балалары булган гаилә, шулай ук ата-аналары яки балигъ булмаганнарның башка законлы вәкилләре аларга тәрбия бирү, укыту һәм (яки) карап тәрбияләү буенча үз вазыйфаларын үтәми, аларның үз-үзләрен тотышына тискәре йогынты ясый яки алар белән рәхимсез мөрәжәгать итә торган гаилә;

гаилә иминсезлегенә башлангыч стадиясендә булган гаилә – барлык әгъзаларының тормышы һәм тулы канлы үсеше өчен уңай шартлар тудыруда аның мөмкинлекләрен чикләүче проблемалары булган гаилә;

балалар белән рәхимсез мөгамәлә – ата-анасы яисә башка законлы вәкилләре ягыннан баланың сәламәтлегенә, үсешенә һәм (яки) абруена зыян китерә яки китерергә мөмкин гамәлләр яки гамәл кылмау рәвешендә чагыла торган физик, психик, сексуаль көч куллануның, бала ихтыяжларын санга сукмауның барлык формалары;

шәхси профилактик эш – социаль куркыныч хәлдәге балигъ булмаганнарны һәм гаиләләргә үз вакытында ачыклау, шулай ук аларны социаль-педагогик тернәкләндерү һәм (яки) алар тарафыннан хокук бозулар һәм жәмгыятькә каршы гамәлләр кылуны кисәтү буенча эшчәнлек;

жирлек – шәһәр яки авыл жирлегә;

балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау – балигъ булмаганнарның күзәтүсезлегенә һәм караучысызлыгына, хокук бозуларына һәм жәмгыятькә каршы гамәлләр кылуына китерә торган сәбәпләргә һәм шартларны ачыклауга һәм бетерүгә юнәлдерелгән, балигъ булмаганнар һәм социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләргә белән шәхси профилактик эш белән бергә алып барыла торган социаль, хокукий, педагогик һәм башка чаралар системасы;

балигъ булмаганнар булу тыелган урыннар – балаларның сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм эхлакий үсешенә зыян китерергә мөмкин Федераль закон һәм (яки) әлегә Закон нигезендә билгеләнгән урыннар;

балигъ булмаганнарның булуы чикләнгән торган урыннар – балаларның сәламәтлегенә, физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм эхлакий үсешенә зыян китерүне кисәтү максатында, төнге вакытта балигъ булмаганнарның ата-аналары (аларны алмаштыручы затлар), шулай ук балалар катнашында чаралар уздыручы затлардан башка булулары тыелган Федераль закон һәм (яки) әлегә Закон нигезендә билгеләнгән урыннар;

ата-аналарны алмаштыручы затлар – балигъ булмаганнарның законлы вәкилләре, шулай ук балигъ булган туганнары һәм балигъ булмаганнарны ата-анасының (законлы вәкиленең) телдән яисә язма рәвештә белдерелгән ризалыгы яисә кушуы буенча озата баручы башка затлар;

төнге вакыт - 1 сентябрьдән 31 майга кадәр 22 сәгатътән 6 сәгатъкә кадәр яки 1 июньнән 31 августка кадәр 23 сәгатътән 6 сәгатъкә кадәр вакыт аралыгы.

5. Комиссия авыл жирлегә уставы нигезендә төзелә.

6. Комиссия караган мәсьәләләр нәтижеләре буенча карарлар кабул итә.

7. Комиссия үз эшчәнлегендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясә белән хезмәттәшлек итә.

II. Комиссиянең максаты һәм төп бурычлары

8. Комиссия балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген, хокук бозуларын кисәтү, социаль куркыныч хәлдәге балигъ булмаганнар һәм гаиләләргә белән шәхси профилактик эш алып баруда Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә ярдәм итү максатыннан оештырыла.

Комиссиянең төп бурычлары булып тора:

1) Балигъ булмаганнарга тәрбия бирү, карап тәрбияләү буенча үз вазыйфаларын үтәмәүче һәм (яки) аларның үз-үзләрен тотышына тискәре йогынты ясаучы, яисә аларга карата рәхимсез мөнәсәбәттә булган ата-аналарны, яисә башка законлы вәкилләргә ачыклау.

2) Жирлектә балигъ булмаганнар арасында хокук бозуларны, эчкечелекне, наркоманияне һәм башка тискәре күренешләргә кисәтү.

3) Жирлектә балалар белән рәхимсез мөгамәлә очраklarын ачыклау һәм кисәтү.

4) Балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау эшен оештыруда Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә ярдәм күрсәтү.

5) Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә жирлектәге балалар хәленә кагылышлы мәсьәләләр буенча мәгълүмат бирү.

III. Комиссиянең вәкаләтләре

10. Комиссия түбәндәге вәкаләтләргә гамәлгә ашыра:

1) жирлектә балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау чараларын оештыруда һәм үткәрүдә катнаша;

2) балалар йөрү тыелган урыннарда, шулай ук төнлә ата-анадан яки башка законлы вәкилләрдән башка балалар йөрү тыелган урыннарда балаларны ачыклау буенча рейдларда катнаша;

3) күзәтүсез, караучысыз балаларны, социаль куркыныч хәлдәге балигъ булмаганнарны һәм гаиләләргә, шулай ук даими рәвештә дәрәс калдыручы балигъ булмаганнарны ачыклау буенча рейдлар үткәрүдә катнаша;

4) балигъ булмаганнарда алкоголь продукциясе һәм тәмәке эшләнмәләре сату очраklarын ачыклау буенча рейдларда катнаша;

5) яшәү урыны буенча балигъ булмаганнарның ялын оештыруны, гомуми белем бирү, мәдәни-агарту учреждениеләрендә, башлангыч һөнәри белем бирү учреждениеләрендә балигъ булмаганнар белән тәрбия-профилактика эшенең торышын контрольдә тоту;

6) утырышларында балаларны тәрбияләү белән шөгылләнми торган ата-аналарны яки башка законлы вәкилләргә, шулай ук сукбайлыкка бирелүчән, мәгариф учреждениеләрендә даими рәвештә дәрәс калдыручы балигъ булмаганнарны тыңлый;

7) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу фактлары турында Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә хәбәр итә;

8) ачыкланган саен «Социаль куркыныч хәлдәге гаиләләргә һәм балигъ булмаганнарны исәпкә алу һәм мониторинглау» мәгълүмати системасының «сигнал картасын» тутыра;

9) Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе йөкләмәләрен үти;

10) балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау мәсьәләләре буенча иҗтимагый оешмалар, партияләр, хәрәкәتلәр, дини оешмалар, педагогик һәм ата-аналар коллективлары белән хезмәттәшлек итә һәм үз эшенә җәлеп итә.

IV. Комиссияне төзү тәртибе

11. Комиссия жирлек Башлыгы карары белән төзелә.

12. Комиссия эшчәнлегә җәмәгать башлангычында гамәлгә ашырыла.

Комиссия турында нигезләмә, аның сан һәм шәхси составы жирлек Башлыгы тарафыннан раслана.

Комиссия составына комиссия рәисе – жирлек Башлыгы, комиссия секретаре һәм комиссиянең башка әгъзалары керә.

15. Комиссия составына жирле үзидарә органнары вәкилләре, жирлек думасы депутатлары, мәгариф, мәдәни-агарту учреждениеләре, сәламәтлек саклау учреждениеләре, иҗтимагый оешмалар вәкилләре, эчке эшләр органнары хезмәткәрләре, ата-аналар комитеты әгъзалары һәм балигъ булмаганнар белән эшләү тәҗрибәсе булган башка гражданныр керә ала.

Комиссиянең сан составы 5 кешедән ким булмаска тиеш.

V. Комиссия эшен оештыру

17. Комиссия жирлектә үткәрелә торган шәхси профилактик чараларны тормышка ашыруда Балигъ булмаганнар эшләрә һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә түбәндәге балигъ булмаганнар мөнәсәбәтендә ярдәм күрсәтә:

1) иректән мәхрүм итү урыннарыннан азат ителгән; шартлы рәвештә яки иректән мәхрүм итүгә бәйлә булмаган жәза чараларына хөкем ителгән, ләкин жәмәгать яисә административ йогынты чараларын куллану яисә амнистия аркасында жинаять жаваплылыгыннан азат ителгән; жинаять жаваплылыгына тартылган; жинаять жаваплылыгы бирелә торган яшкә житкәнчегә кадәр жәмгыять өчен куркыныч гамәлләр кылган; ябык типтагы махсус гомуми белем бирү учреждениеләреннән (махсус мәктәпләр, махсус һөнәри-техник училище) кайткан;

2) административ хокук бозулар кылган, даими рәвештә спиртлы эчемлекләр, наркотик һәм агулы матдәләр кулланган;

3) 16 яшкә кадәр үз белдеге белән гаиләдән яки үз белдеге белән махсус уку-тәрбия учреждениеләреннән киткән;

4) хокукка каршы юнәлештәге, әмма жинаять яки административ закон нормаларына туры килми торган жинаятьләр кылган;

5) мәгариф учреждениеләрендә даими рәвештә дәрәс калдырган;

6) РФ ЖК 82 статьясы нигезендә жәза срогын кичектереп тору хокукы булган әниле (әтиле) гаиләләрдә тәрбияләнүче;

7) балалар йөрү тыелган урыннарда, шулай ук төнге вакытта балалар йөрү тыелган урыннарда ачыкланган.

18. Үзенең утырышларында тыңлый:

1) балигъ булмаганнарга тәрбия бирү, карап тәрбияләү буенча үз вазыйфаларын үтәмәүче һәм (яки) аларның үз-үзләрен тотышына тискәре йогынты ясаучы, яисә аларга карата рәхимсез мөнәсәбәттә булган ата-аналарны яисә башка законлы вәкилләрне;

2) Нигезләмәнең 17 пунктында санап үтелгән балигъ булмаганнарның ата-аналарын яисә башка законлы вәкилләрен.

19. Балигъ булмаганнар эшләрә һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә тәкъдимнәр кертә:

1) балигъ булмаганнарның жәйге ялын оештыру буенча;

2) балигъ булмаганнар белән шәхси профилактик эш алып бару буенча;

3) балигъ булмаганнарның күзәтүсезлегенә һәм жәмгыятькә каршы торуга китерә торган сәбәпләрне һәм шартларны бетерү буенча.

20. Социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләргә рейдлар оештыра һәм үткәрә.

21. Балигъ булмаганнар эшләрә һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә тапшыру өчен, социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләрне тикшерү актларын төзи.

22. Жәмгыятьтән изоляцияләнмичә хөкем ителгән, шулай ук яшәү урыны һәм жәмәгать урыннары буенча РФ Жинаять кодексының 82 статьясы тәртибендә жәза срогын кичектереп тору белән хөкем ителгән балигъ булмаганнарны тикшерү буенча жинаять-башкарма инспекцияләр оештырган рейдларда катнаша.

23. Нигезләмәнең 17 пунктында санап үтелгән балигъ булмаганнарның гиләләре һәм гаилә иминсезлегенә башлангыч стадиясендә булган гаиләләрнең социаль паспортларын алып бара.

24. Балигъ булмаганнар һәм ата-аналар яки башка законлы вәкилләр арасында хокукий белемнәрне пропагандалау эшендә катнаша.

25. Авыл жирлегә халкы белән мәгълүмати-аңлату эшләрә алып бара (күрсәтмә агитация, массакуләм-мәгълүмат чаралары).

VI. Комиссия эшчәнлеге тәртибе

26. Комиссия эшчәнлеге бер елга планлаштырыла.

27. Комиссия рәисе тарафыннан расланган еллык эш планы Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә жибәрелә.

27. Комиссия утырышлары кирәк булган саен, эмма бер айга кимендә бер тапкыр үткәрелә.

29. Утырышларга комиссия эгъзасы булмаган башка затлар да чакырылырга мөмкин.

30. Комиссия утырышы, эгәр анда эгъзаларның гомуми саныннан кимендә яртысы катнашса тулы хокуклы санала. Карала торган мәсьәләләр буенча Комиссия карары утырышта катнашучыларның гомуми саныннан гади күпчелек тавыш белән кабул ителә. Комиссия карары белән килешмәгән Комиссия эгъзасы Комиссия карарына язма рәвештә аерым фикерен теркәргә хокуклы.

31. Комиссия утырышы көн тәртибе, утырыш алдыннан 3 көннән дә соңга калмыйча, рәис тарафыннан билгеләнә. Комиссия утырышы көн тәртибендә күрсәтелергә тиеш:

- 1) сорауның номеры;
- 2) сорауның исеме;
- 3) сорауны чыгарган зат.

32. Комиссия эгъзалары комиссия утырышында катнашырга тиеш. Комиссия эгъзасы Комиссия утырышында житди сәбәп аркасында катнашу мөмкинлеге булмау турында, булмау сәбәпләрен күрсәтеп, Комиссия рәисенә алдан хәбәр итә.

33. Утырышны комиссия рәисе алып бара.

34. Комиссия утырышы беркетмәсе утырыш вакытында башкарылган язмалар (стенограммалар), докладларның, чыгышларның, белешмәләрнең һәм башка материалларның тезислары нигезендә төзелә.

35. Комиссия утырышлары вакытында язма алып бару, материаллар жыю һәм беркетмә текстын әзерләү Комиссия секретаренә йөкләнә.

36. Беркетмәдә күрсәтелергә тиеш:

- 1) утырышны үткәрү датасы һәм урыны;
- 2) утырышта катнашучы комиссия эгъзалары, чакырылган затлар;
- 3) карала торган материалларның эчтәлегенә;
- 4) аңа карата материаллар карала торган затның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, туу датасы һәм урыны, яшәү урыны, эш яки уку урыны, шулай ук материалларны карау өчен эһәмияткә ия булган башка мәгълүматлар;

5) утырышта катнашучы затларның килүе, аларга хокукларын һәм бурычларын аңлату турында мәгълүмат;

6) булмаган затларга билгеләнгән тәртиптә хәбәр итү турында мәгълүмат;

7) белешмәләр, чыгышлар, аналитик материаллар;

8) Комиссия утырышында, башкару өчен жаваплы затлар һәм үтәү срокларын күрсәтеп, карар кабул итү турында мәгълүмат.

37. Комиссия карарлары йомгаклау документы булып тора, язмача рәсмиләштерелә һәм Комиссия рәисе тарафыннан имзалана.

38. Комиссия карарлары, чаралар күрү өчен, Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә, тиешле органнарга, учреждениеләргә, ижтимагый оешмаларга жибәрелә.

VII. Комиссия рәисе, Комиссия секретаре, Комиссиянең башка әгъзалары
вәкаләтләре

39. Комиссия рәисе:

- 1) Комиссия эшчәнлегенә житәкчелек итә;
- 2) Комиссия утырышында хәлиткеч тавыш бирү хокукы белән катнаша;
- 3) Комиссия әгъзалары арасында вазыйфаларны бүлә;
- 4) утырыш үткәрү датасын билгели;
- 5) Комиссия утырышы көн тәртибен раслый;
- 6) Комиссия утырышында рәислек итә яисә утырышны алып баруны Комиссия әгъзасына йөкли;
- 7) Комиссиянең эш планын раслый;
- 8) Комиссиянең эш планы үтәлешен контрольдә тотә;
- 9) Комиссия утырышларында кабул ителгән карарларга кул куя;
- 10) әлеге Нигезләмә белән каралган башка мәсьәләләрне хәл итә.

40. Комиссия секретаре:

- 1) Комиссия утырышы көн тәртибен формалаштыра;
- 2) Комиссия утырышында хәлиткеч тавыш бирү хокукы белән катнаша;
- 3) Комиссиянең агымдагы эшен планлаштыруны, балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау буенча планнар төзүне оештыра;
- 4) Комиссиянең эш кәгазьләрен алып бара;
- 5) Комиссия эшчәнлегә мәсьәләләре буенча һәм жирлектә яшәүче балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау мәсьәләләре буенча органнар, учреждениеләр, ижтимагый оешмалар белән мәгълүмати алмашуны оештыра;
- 6) Комиссия үткәргән эш нәтижәләре турында Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә ай саен мәгълүмат бирүне тәмин итә;
- 7) Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенәң жаваплы секретаренә Комиссия карамагындагы территориядә Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенәң күчмә утырышын үткәрүне оештыруда ярдәм күрсәтә:

7.1) Комиссия әгъзаларына утырыш датасы, карала торган мәсьәләләр турында хәбәр итә;

7.2) карала торган мәсьәләләр буенча гражданнарны чакыруны тәмин итә;

8) социаль куркыныч хәлдәге балигъ булмаганнарны һәм гаиләләрне ачыклау, балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын ачыклау буенча оператив эш оештыра;

9) Комиссия кабул иткән карарларның үтәлешен контрольдә тотә.

41. Комиссия әгъзалары:

- 1) Комиссия рәисе йөкләмәләрен үтиләр;
- 2) Комиссия утырышларының көн тәртибенә үз тәкъдимнәрен кертәләр;
- 3) Комиссия утырышында хәлиткеч тавыш бирү хокукы белән катнашалар;
- 4) жирлектә, шул исәптән балигъ булмаганнар эше буенча инспектор, әлеге административ участокка беркетелгән участок вәкаләтлесе белән берлектә профилактик чараларны оештыруда һәм үткәрүдә катнашалар, балалар йөрү тыелган урыннарда, шулай ук төнлә ата-аналар яки башка законлы вәкилләрдән тыш балалар йөрү тыелган урыннарда балаларны ачыклау буенча рейдларда катнашалар.

Тукай муниципаль районы Иске
Дөреш авыл жирлеге
Башлыгының 2020 елның
2 декабрь 14 номерлы карарына
2 кушымта

Иске Дөреш авыл жирлеге хакимияте каршындагы балигъ булмаганнар эше буенча
ижтимагый комиссия составы

Комиссия рәисе:

Иске Дөреш авыл жирлеге Башлыгы
Рәис урынбасары

Р.М. Дусадбеков

Р.Х. Миннахметова

Иске Дөреш башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе
директоры

Комиссия секретаре:

Ф.Х. Габсаматова

Иске Дөреш авыл жирлеге
Башкарма комитеты Житәкчесе урынбасары

Комиссия әгъзалары:

Полиция участок инспекторы

Р.А. Ишмакаев

Иске Дөреш мәдәният йорты директоры

Я.Ф. Аминова

Иске Дөреш катапхапнәчесе

Г.А. Гилманова

Депутат

И.Г. Фаррахов

Фельдшер

З.Ф. Бадретдинова

«Әкият» балалар бакчасы мөдире

Л.Ш. Сайфутдинова

Ветераннар һәм инвалидлар советының беренчел
оешмасы рәисе

Ф.Х. Сагидуллина